

Filozofická fakulta Univerzity Karlovy v Praze
Katedra jihoslovanských a balkanistických studií

Posudek vedoucího práce na bakalářskou práci Karolíny Kracíkové „Hnutí Otpor a jeho reflexe srbskou odbornou veřejností“

Kolegyně Kracíková se rozhodla přispět k výzkumu současných dějin Srbska bakalářskou prací zamýšlející se nad hnutím *Otpor* a zpětnou recepcí jeho činnosti v očích pedagogických pracovníků vybraných srbských vysokých škol. Nejedná se o lehké téma, neboť je jen velmi těžké získat náležitý odstup od téměř současných událostí. Nicméně bez tohoto odstupu jsou výsledky takovéhoto bádání vždy diskutabilní. Proto je velmi důležité zvolit vhodnou metodu výzkumu a následné pasportizace získaných dat.

Práci lze vnímat jako souhrn tří tématických okruhů. První dva jsou teoretického a historického charakteru, třetí zahrnuje vlastní terénní výzkum a interpretaci získaných informací.

V úvodím textu kolegyně Kracíková predestinuje obsah bakalářské práce, nicméně by si tato část zasloužila poněkud hlubší objasnění vybraného tématu a také stanovení výzkumné hypotézy, s níž autorka do bádání vstupovala.

Následující text je zaměřený na vymezení pojmu občanská společnost v současném vědeckém diskursu, což autorka pojala přehledně a vhodným způsobem.

Druhá kapitola popisuje historicko-společenské proměny Srbska v 90. letech 20. století. I tato část je zpracována vcelku slušně, byť některé formulace jsou poněkud nepřesné. Např. prohlášení, že *Kosovo... ztratilo na počátku 90. let statut autonomní oblasti* (s. 12) bych označil za opravdu eufemistické. Tato autonomie, stejně jako obdobný status Vojvodiny, byla cíleně zlikvidována Miloševićem a jeho okruhem, čemuž ale předcházely již některé Miloševićovy akce na Kosovu v dobách předchozích (např. jeho vystoupení v roce 1989 na Kosově Poli). Podobně je užívání názvu Jugoslávie pro zbytkový stát po odtržení většiny republik v letech 1991–1992 nepřesné. Lepší by bylo operovat s termínem "Nová Jugoslávie" či "zbytková Jugoslávie" (s. 13 ff), popř. oficiálním

názvem Svazová republika Jugoslávie, jak to autorka následně činí. Možná by také nebylo od věci připomenout, že období posledních let Miloševičovy vlády se neslo ve znamení oligarcho-mafiánského (ne)řízení státu.

Třetí oddíl se soustřeďuje na vznik protirežimního odporu na organizované či poloorganizované bázi se zvláštním důrazem na roli hnutí *Otpor*. Jinak je text této části vcelku dobře napsaný.

Hlavním problémem této bakalářské práce je bohužel její těžiště, tedy terénní výzkum a interpretace jeho výsledků. Vyvstává zde řada podstatných otázek. Proč bylo zvoleno prostředí pedagogických univerzitních pracovníků? Jakou výhodu tato volba pro šetření přinesla? Proč byla zvolena metoda polořízených interview u takto citlivé a relativně živé problematiky? Nebyly by vhodnější neřízené rozhovory? Na základě jaké úvahy byly zkonstruovány dotazy? Podobných otázek by bylo více. Rozhodnutí autorky práce pojmout výzkum způsobem, jaký si zvolila, bohužel "podtrhlo" celému bádání nohy. Otázky podle mého názoru nebyly zvoleny vhodně, okruh otázek č. 2 a 4 navíc předjímal odpovědi a působil i značně návodně. Na otázky z okruhu tři v podstatě není možné relevantně odpovědět. Pátý okruh dotazů je v podstatě čistě spekulativní. Jistý smysl dává až 6. okruh.

V této souvislosti jsou pak prezentované výsledky výzkumu v praxi jen stěží využitelné, neboť "v reálu" neobsahují žádné skutečné informace, jen osobní dojmy, pocity a výjimečně názory, které něco opravdu sdělují. V závěru se skutečného zhodnocení výzkumu bohužel nedočkáme.

Zajímavá idea na bakalářskou práci bohužel z větší části ztroskotala na nevhodně provedeném výzkumu, čím nesnižují osobní nasazení kolegyně Kracíkové, které naopak oceňuji.

Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem sice doporučuji práci k obhajobě, ale nemohu navrhnout lepší stupeň hodnocení než dobrý.

vypracoval 16. 8. 2019, PhDr. Jaroslav Otčenášek Ph.D.